

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br:02-03-13449/1

Podgorica, 28.09.2021. godine

DIREKTORAT ZA CENTRALNU HARMONIZACIJU

Povodom *Predloga Zakona o računovodstvu*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Osnovni razlozi za donošenje Zakona o računovodstvu je poboljšanje sistema finansijskog izvještavanja kao važnog činioca u razvoju tržišne ekonomije u Crnoj Gori.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da su za rad komisije za polaganje ispita ovlašćenog procjenjivača potrebna sredstva u iznosu od 30.000,00€ na godišnjem nivou. Takođe, predviđeno je da troškove polaganja ispita snosi podnosilac zahtjeva za polaganje ispita. Shodno navedenom, Direktorat za državni budžet nema primjedbi na *Predlog zakona o računovodstvu*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

NAZIV PROPISA

PREDLOG ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Ovim zakonom uređuje se razvrstavanje pravnih lica, uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, organizacija računovodstva, sastavljanje, dostavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja, uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine i druga pitanja od značaja za računovodstvo, procjenu i finansijsko izvještavanje.

Osnovni razlozi za donošenje Zakona o računovodstvu je poboljšanje sistema finansijskog izvještavanja kao važnog činioca u razvoju tržišne ekonomije u Crnoj Gori. S obzirom da trenutno zakonsko rješenje nije u potpunosti usaglašeno sa legislativom EU, kroz donošenje ovog Zakona i podzakonskih akata, biće postignuta potpuna usklađenost sa relevantnim direktivama EU iz oblasti finansijskog izvještavanja.

Glavne izmjene se odnose na jasnije definisanje člana 6 i člana 10 koji se odnosi na razvrstavanje pravnih lica i grupa pravnih lica u zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive u skladu sa članom 3 Direktive 2013/34/EU. Članom 3 Direktive propisani su kriterijumi razvrstavanja za različite kategorije pravnih lica, odnosno grupe pravnih lica, kao i drugi uslovi vezani za razvrstavanje, u skladu sa kojima se pravna lica razvrstavaju na mikro, mala, srednja i velika, a grupe pravnih lica na male, srednje i velike.

Zakon uvodi novine vezano za finansijsko izvještavanje mikro i malih pravnih lica (član 11) koje su usklađene sa članom 16 Direktive 2013/34/EU, u dijelu koji se odnosi na sastavljanje napomena uz finansijske iskaze za ove kategorije pravnih lica. Članom 16 Direktive propisani je sadržaj napomena uz finansijske izvještaje koji se odnosi na sve kategorije pravnih lica. Potpuna usklađenost sa Direktivom u ovom dijelu će se postići izmjenom Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica, kojom će se propisati pojednostavljenje napomene uz finansijske izvještaje koje će mikro i mala pravna lica biti dužna da pripremaju i dostavljaju Uprava prihoda i carina.

Zakonom se unaprjeđuje postojeće zakonsko rješenje u oblasti procjene vrijednosti i preciznije uređuju odredbe koje se odnose na sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača i licence za vršenje poslova procjene vrijednosti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj predloženih normi ovog Zakona je unaprijeđenje računovodstvene profesije, transparentniji sistem finansijskog izvještavanja, bolji kvalitet informacija u finansijskim izvještajima i usklađivanje sa legislativom Evropske unije i najboljom međunarodnom praksom.

U skladu sa navedenim Zakon je usklađen sa sledećim direktivama EU:

- Direktivom 2013/34/EU, o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste pravnih lica, o izmjeni direktive 2006/43/EZ i o stavljanju izvan snage direktiva 78/660/EEZ i 83/349/EEZ;

Direktivom su propisane norme koje se odnose na primjenu Međunarodnih računovodstvenih standard, sastavljanje finansijskih iskaza, razvrstavanje pravnih lica, pripremanje različitih izvještaja menadžmenta, forme finansijskih iskaza i druga pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje.

- Direktivom 2014/95/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. oktobra 2014. godine o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinansijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih preduzeća i grupa.

Direktivom su propisane norme koje se odnose na velika pravna lica i matična pravna lica velike grupe koja u poslovnoj godini, na dan bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe podatke i informacije koje se naročito odnose na:

- 1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;
- 2) opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode;
- 3) rezultate preduzetih mjera;
- 4) osnovne rizike povezane sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima;
- 5) nefinansijske ključne pokazatelje uspjehnosti od značaja za određeno poslovanje.

Cilj predloženih normi ovog Zakona je i unaprijeđenje profesionalne struke procjenjivača, bolji kvalitet izvještaja o procjeni i usklađivanje sa najboljom međunarodnom praksom.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).

- **Objasni preferiranu opciju?**

Ukoliko oblasti računovodstva, finansijskog izvještavanja i procjene vrijednosti nijesu regulisane normama ovog Zakona, to bi usporilo razvoj profesije, snizilo kvalitet finansijskog izvještavanja, kvalitet informacija u finansijskim izvještajima ne bi bio na odgovarajućem nivou.

Donošenje Zakona o računovodstvu je predviđeno kroz Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2021 - 2023. godine, u okviru Poglavlje 6 - Privredno pravo.

Ukoliko legislativa u Crnoj Gori ne bi bila usklađena sa legislativom Evropske unije (nevedim direktivama EU) i najboljom međunarodnom praksom neće biti postignut napredak u pregovorima sa EU u okviru poglavlja 6 - Privredno pravo, s obzirom da je reforma u ovoj oblasti jedan od uslova za zatvaranje ovog poglavlja.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predlog zakona neće izazvati troškove primjene propisa građanima i privredi, u dijelu koji se odnosi na računovodstvo. Iako se, u odnosu na ranije zakonsko rješenje, uvodi obaveza sastavljanja pojednostavljenih napomena za mikro i mala pravna lica, nakon konsultacija sa predstavnicima računovodstvene profesije kao i računovođama koji pružaju računovodstvene usluge drugim pravnim licima, zaključili smo da uvođenje obaveze sastavljanja pojednostavljenih napomena za mikro i mala pravna lica neće izazvati dodatne troškove mikro i malim pravnim licima.

Predlog zakona će izazvati troškove primjene propisa građanima, u dijelu koji se odnosi na procjenu vrijednosti. Članom 29 stav 1 predloga Zakona o računovodstvu propisano je da: „Zvanje ovlaštenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ispit za procjenu vrijednosti u skladu sa programom koji utvrdi Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.“ Stavovima 4 i 5 istog člana predviđeno je da se za polaganje ispita za ovlaštenog procjenjivača plaća naknada koju je u obavezi da plati podnosilac zahtjeva za polaganje ispita. Iznos naknade će biti oko 500 €, odnosno biće približan visini naknade koja se plaća za polaganje drugih ispita, odnosno provjere stručnog znanja i praktičnih iskustava, koji se organizuju od strane drugih ministarstava (npr. sudski vještaci i sl.). Očekujemo da će ukupan iznos naknada po ovom osnovu iznositi između 100.000 - 150.000 € u prvih 5 godina primjene zakona.

Troškovi sprovođenja propisa opravdavaju troškove koje će stvoriti, s obzirom da će unaprijediti struku procjenjivača i doprinijeti boljem kvalitetu izvještaja o procjeni.

Ciljevi koji se žele ostvariti primjenom Zakona su smanjenje administrativnih troškova, poboljšanje poslovnog okruženja mikro i malih pravnih lica, kao i njihovo uključenje u tokove internacionalizacije. Takođe, doći će do veće uporedivosti, jer su Direktivom propisane forme bilansa stanja i bilansa uspjeha preuzete kroz Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje ovog Zakona je potrebno obezbijediti dodatna budžetska sredstva za rad komisije za polaganje ispita za ovlašćenog procjenjivača i komisije za izdavanje licenci ovlašćenim procjenjivačima. Procijenjeni iznos naknada za rad komisije za polaganje ispita za ovlašćenog procjenjivača i komisije za izdavanje licenci iznosi do 30.000 € na godišnjem nivou. Izdatak je utvrđen u bruto iznosu i odnosi se na naknade za članove komisija, u skladu sa praksom za obračun naknada sličnih stručnih tijela.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Ministarstvo finansija je, u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona ("Službeni list Crne Gore", broj 12/12), 05. aprila 2019. godine, pokrenulo je javnu raspravu o Nacrtu zakona o računovodstvu. Javna rasprava je trajala do 25. aprila 2019. godine.

Pristigle sugestije su dostavljene od strane jedne osobe i većinom se odnose na dio Predloga Zakona o računovodstvu kojim se uređuje oblast procjene vrijednosti.

U izvještaju o javnoj raspravi dat je detaljan pregled pristiglih preporuka i sugestija, kao i razlog prihvatanja, odnosno neprihvatanja pojedinih preporuka. Većina sugestija nije prihvaćena iz

razloga što su navedene sugestije ili već bile unesene u Predlog Zakona o računovodstvu ili su se odnosile na druge propise (Zakon o reviziji i dr.).

Predlog Zakona je bio upućen i nadležnom direktoratu Evropske komisije na davanje komentara i sugestija vezano za usklađenost sa legislativom EU.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nijesu identifikovane prepreke za implementaciju propisa.

Glavni indikator se odnosi na broj ovlašćenih procjenjivača koji će biti licencirani u skladu sa zakonom. Očekujemo da će u toku prvih 5 godina primjene zakona biti sertifikovano između 200 i 300 ovlašćenih procjenjivača.

Jedan od indikatora je i broj dostavljenih finansijskih izvještaja za mikro i mala pravna lica koja sadrže pojednostavljene napomene za ove vrste pravnih lica, što je i novina u odnosu na trenutno važeće zakonsko rješenje.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Uprava prihoda i carina će shodno zakonu vršiti nadzor nad sprovođenjem zakona.

U Podgorici

Datum 29.09.2021. godine

RUKOVODILAC